

RJEČNIK – ODRASLI: TUMAČ DJEČJEG SVIJETA ODRASLIMA

Josip Janković
Etcetera, Zagreb, 2007., str. 273.

Nakon niza knjiga posvećenih obitelji i djeci, metodama savjetovanja, prevenciji ovisnosti i drugih poremećaja u ponašanju i psiho-socijalnom funkcioniranju djece i mladih, u izdanju Etcetere izašla je još jedna knjiga Josipa Jankovića pod nazivom »Rječnik dijete-odrasli: Tumač dječjeg svijeta odraslima«. Kao što sam naslov govori, knjiga je posvećena boljem razumijevanju dječjeg svijeta i jezika kojim djeca najčešće na neverbalni način, svojim ponašanjem, komuniciraju s odraslima i šalju im poruke o svom psihofizičkom stanju, potrebama i problemima.

Odrasli koji se bave djecom, bilo privatno, bilo profesionalno, suočavaju se u današnje doba s velikim izazovom kako ispravno protumačiti izvanjske signale o unutarnjem svijetu djece. Ogromna količina, a prije svega složenost poruka na koje nailazimo u »dječjem rječniku«, zahtijeva velik trud, posvećenost, znanje i vrijeme koje je potrebno uložiti u upoznavanje i razumijevanje »dječjeg jezika«, nipošto manje od napora koji je potrebno uložiti u svladavanje bilo kojeg stranog jezika. Knjiga »Rječnik roditelj-dijete« daje velik stručni i znanstveni doprinos u rasvjetljavanju ovog područja te predstavlja odličan izbor za svakog roditelja i stručnjaka koji se želi što bolje pripremiti za ovaj složen posao »dešifriranja dječjih poruka«. Kako bi komunikacija na toj relaciji bila što uspješnija, sa što manje nesporazuma, nerazumijevanja i loših ishoda, čijih smo najtragičnijih oblika u posljednje vrijeme nažalost prečesto svjedoci, knjiga »Rječnik roditelj-dijete« na vrlo pregledan, sistematičan, ilustrativan i zanimljiv način daje vrlo korisne smjernice kako ispravno protumačiti ukupno čak

196 različitih dječjih poruka, pobrojanih abecednim redom i opisanih na ukupno 273 stranice teksta.

Knjiga je nastala kao rezultat dugogodišnjeg rada i istraživanja autora o načinu funkcioniranja i komuniciranja djece koja žive pod pritiskom rizika visokog intenziteta te se suočavaju s različitim poteškoćama u svom odrastanju. Takvu djecu, kako to napominje sam autor, Josip Janković, uglavnom ne razumiju ne samo njihovi roditelji, koji nisu obrazovani za taj najvažniji poziv u životu svakog čovjeka koji je imao sreću postati roditeljem, nego ih najčešće ne razumiju ni stručnjaci čija je profesija vezana uz bavljenje djecom – učitelji, nastavnici, razrednici, odgajatelji, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici i drugi. Uzrok tom nerazumijevanju je propust u načinu na koji se većina odraslih priprema za svoj poziv i bavi djecom. Autor tako naglašava da se danas uglavnom još uvijek očekuje od djece da slušaju bez pogovora, da uče od odraslih sve, pa tako i standardni jezik svoje sredine, kako bi se mogla što bolje snaći i zauzeti svoje mjesto u sustavu obrazovanja, rada, društvenih i drugih djelatnosti. Dijelom su ta očekivanja posve opravdana jer je nemoguće zauzeti bilo koju ulogu u društvu bez poznavanja jezika, glavnog komunikacijskog sredstva. No s druge strane, ovdje nailazimo na paradoksalnu situaciju u kojoj se od djece prečesto očekuje da će upravo korištenjem jezika odraslih znati i moći izraziti ono što misle, osjećaju, žele, a istovremeno se premalo truda ulaže u razumijevanje dječjeg jezika. Za većinu djece često nije jednostavno jasno uvidjeti, a niti su u stanju jasno se izraziti jezikom odraslih, što ih tišti i opterećuje u njihovom rastu i razvijaju, već ona najčešće spontano, vođena unutarnjim pritiskom i potrebom, izražavaju svoje probleme ponašanjem, pokazujući odraslima da nešto ne valja, da nisu dobro i da trebaju pomoć da izađu iz kruga poteškoća u kojem su se našla. Autor naglašava da takva ponašanja u početku imaju samo funkciju upozorenja na probleme, no postepeno, zbog neprepoznavanja i neadekvatnog reagiranja odraslih, takva ponašanja djece stvarno postaju poremećaji psihičkog funkcioniranja ili ponašanja. Nažalost, u posljednje vrijeme sve smo češće svjedoci alarmantnih i ekstremnih primjera problematičnog ponašanja djece i mladih koji nerijetko završavaju čak i sa smrtnim posljedicama. U nastojanju da dade svoj doprinos prevladavanju spomenutih problema, Josip Janković je kroz knjigu »Rječnik dijete – odrasli: Tumač dječjeg svijeta odraslima« ponudio čitateljima svoje spoznaje i otkrića o tome kako prevladati nerazumijevanje na relaciji dijete-odrasli. Tu je abecednim redom nabrojano i opisano na 273 stranice teksta gotovo dvjesto dječjih ponašanja, koja se najčešće iskazuju kao spontane psiho-somatske reakcije djece ili određen tip ponašanja vezan uz situacije koje opstruiraju njihov rast i razvoj, uspostavu bazične sigurnosti te emocionalne i socijalne prilagodbe. Uz opis dječjeg ponašanja, autor čitatelje ukratko informira i o najčešćim razlozima njihovog nastajanja, o uvjetima njihova progradiranja i putovima njihova prevladavanja. Treba reći da je knjiga podjednako namijenjena roditeljima, kao i stručnjacima, jer na pristupačan, jednostavan način daje odgovore na vrlo složena pitanja u odgoju djece. Ona iznova potiče sve odgajatelje da se ozbiljno posvete učenju jezika djece te da tako kroz

prepoznavanje i shvaćanje njihovih spontanih poruka, ojačaju svoju kompetentnost kako bi im mogli biti istinska podrška u odrastanju, posebno kada im je to najpotrebnije. Da bi se za taj odgovorni zadatak što uspješnije pripremili, autor nas kroz ovu knjigu poziva na ulaganje velike energije, vremena i strpljenja u upoznavanje djece, njihovih potreba i ponašanja, na prepoznavanje konteksta dječjih signala/poruka te na njihovo pravilno interpretiranje kroz razumijevanje pozadine situacije, mogućih uzroka i posljedica problema u kojima se našlo određeno dijete. Za sve to, kako sam autor naglašava, potrebna je umjesto deklarativnog stava, istinska predanost, beskompromisna opredijeljenost za dobrobit djece i ljubav prema njima.

Priredila: Slavica Blažeka Kokorić

